

REPTE BIOÈTIC 1: FILLS A LA CARTA

El Dr. Riera té una clínica de la fecundació in vitro d'èxit. Avui, veu tres parelles al seu despatx.

Els Martínez Hernández han passat per dos cicles a la clínica i, tot i que aparentment havien produït embrions d'alta qualitat, el procediment al final havia fallat. Avui parlen de provar el cribratge genètic preimplantacional: comprovar que els embrions tenen el nombre correcte de cromosomes abans d'implantar-los a l'úter matern.

Podria resultar ser el factor clau: alguns informes recents demostren que un percentatge important d'avortaments espontanis es deuen a anomalies cromosòmiques. De pas, els Martínez Hernández volen triar el sexe del seu fill: els agradaria un nen.

Els Lluch Romagosa també havien estat a la clínica abans. La seva filla Marta té betatalassèmia, un trastorn de la sang causat per una mutació hereditària en un gen. Sense saber-ho, els dos pares eren portadors de la malaltia. Les lleis de la genètica diuen que tenen un 25% de possibilitats que un segon fill tingui la mateixa malaltia. Romagosa no volen assumir aquest risc, per això volen assegurar-se que l'embrió no portarà els gens de la talassèmia abans d'implantar-lo a l'úter. Per a això els cal un Diagnòstic Genètic Preimplantacional. En Romagosa, però, volen una segona prova per assegurar-se que el nou fill sigui genèticament prou semblant a la Marta per a ser un donant potencial. Així podrien treure cèl·lules mare del cordó umbilical que es podrien trasplantar a la Marta i, amb una mica de sort, curar-la. Això es coneix com un procediment de germans salvadors.

Quan arriba la tercera parella, els Grau Batlle, venen acompanyats d'una senyora

–Soc la intèrpret dels senyors Grau Batlle–diu la senyora–. Tots dos són sords de naixement. Fa tres anys que viuen junts i ara volen formar una família. Han llegit que és possible utilitzar proves genètiques per saber si un nadó serà sord o no

.–I tant –diu el Dr. Riera–. Es coneixen diversos gens que poden causar sordesa.

Podem escollir i implantar un embrió que no comparteixi la seva discapacitat.

–Em temo que ho ha entès malament –l'interromp la senyora–. Els Grau Batlle no es

consideren discapacitats: volen assegurar-se que el seu fill sigui sord.

QÜESTIONS PER AL DEBAT

- Si la família Grau Batlle hagués estat demanant evitar que el seu nadó fos sord,
- hauria estat un ús adequat del cribratge genètic?
- El fet que vulguin assegurar-se que el nen sigui sord fa que la seva decisió sigui moralment incorrecta? Penseu en les altres parelles. Venen a la clínica per diversos motius: per intentar tenir un nadó sa i escollir-ne el sexe, o per produir un donant per a l'altre fill (un "germà salvador")... Com es defineix una discapacitat?
- Estàs d'acord amb aquests usos de la fecundació in vitro? S'hauria de deixar que els pares escollissin el sexe dels seus fills?

- Quines conseqüències psicològiques pot tenir per a algú saber que va ser concebut principalment per ser un donant pel seu germà?

VOCABULARI ESSENCIAL

Reproducció assistida: conjunt de tècniques destinades a ajudar les parelles a quedar-se embarassades, entre elles la Inseminació Artificial i la FIV

Portador: una persona és portadora si només té una còpia defectuosa d'un gen responsable d'una malaltia que només apareix si es tenen les dues còpies defectuoses. El portador no pateix la malaltia, però corre el risc de transmetre-la als seus fills si s'aparella amb un altre portador.

Fecundació in vitro (FIV): actualment, és el sistema de reproducció assistida més comú. Amb aquesta tècnica, els òvuls són fecundats per espermatozoides en una placa de petri i s'hi incuben durant uns dies mentre es controla el seu desenvolupament. Després s'implanten en un úter.

Germà salvador: el terme que descriu un nadó concebut a través de FIV com a donant potencial de teixits per a un germà malalt és "bebè salvador." Es realitza un DGP (Diagnòstic Genètic Preimplantacional) abans per determinar si l'embrió té prou coincidència genètica per al receptor del trasplantament.

Diagnòstic Genètic Preimplantacional (DGP): anàlisi genètica d'un embrió abans que s'implanti en un úter en un procediment de reproducció assistida. Es pot utilitzar per comprovar si hi ha trastorns genètics específics comuns que causen malalties, però també es pot utilitzar per triar el sexe de l'embrió o un "germà salvador".

Cribatge Genètic Preimplantacional (PGS): forma de DGP en la qual es comprova als embrions si hi ha problemes importants en les estructures dels seus cromosomes